

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

دانشکده پزشکی

چک لیست ارزیابی وضعیت ایمنی و بهداشت آزمایشگاه

ردیف	عنوان	بلی	خیر
۱	آیا محل مشخص جهت شستشوی دست نزدیک به "محل خروج درب آزمایشگاه" تعبیه شده است؟		
۲	آیا سینک های مخصوص شستشوی دست با برچسب به صورت " فقط مخصوص شستشوی دست " مشخص شده است ؟		
۳	آیا در محل سینک صابون ، ماده ضد عفونی مناسب ودستمال کاغذی قرار دارد ؟ ^۱		
۴	آیا در هنگام کار با نمونه ها از دستکش یکبار مصرف استفاده می شود ؟		
۵	آیا در هنگام انجام فعالیت هایی که احتمال پاشیدن یا ایجاد آئروسل از ترشحات بدن وجود دارد از وسایل حفاظتی اضافی (مانند پیش بند ، عینک یا حفاظ صورت) استفاده می شود؟ ^۲		
۶	آیا حمل نمونه ها در ظروف محکمی که هیچ گونه راه نفوذ و نشت ندارند ، انجام می شود؟ ^۳		
۷	آیا نیروی مسئول حمل نمونه آموزش لازم را دیده است ؟		
۸	آیا نمونه های آلوده جهت افزایش ایمنی در دو کیسه حمل می شوند؟		
۹	آیا فرد دریافت کننده نمونه ، محفظه را قبل از باز کردن جهت هر گونه نشستی یا ریخته شدن نمونه در محفظه چک می نماید؟		
۱۰	آیا در صورت وجود نشستی یا شکستگی، نمونه ها دور ریخته می شوند؟		
۱۱	آیا درب نمونه ها به صورت غیر مستقیم باز می شود؟		
۱۲	آیا پنجره های آزمایشگاه کاملاً بسته و کیپ می باشد؟		
۱۳	آیا کارکنان محل کپسول های آتش نشانی و جعبه کمک های اولیه را می دانند؟		
۱۴	آیا ورود افراد به آزمایشگاه با اجازه و صلاحیت مدیر گروه می باشد ؟		

۱۵	آیا فرد تازه وارد قبل از ورود به آزمایشگاه دوره آموزشی ایمنی را می بیند؟	
۱۶	آیا افراد تازه وارد آموزش لازم در خصوص کار با وسایل و دستگاه های مورد نیاز را از مسئولین خود می بینند و مستندات موجود می باشد ؟	
۱۷	آیا برنامه ای جهت فعالیت در ساعات غیر اداری وجود دارد و مجری طرح در جریان قرار دارد ؟	
۱۸	آیا فعالیت هایی که حتی با رعایت مسائل ایمنی برای دیگران مخاطره آمیز است ، طوری برنامه ریزی می شوند که در ساعات خلوت آزمایشگاه انجام شوند؟	
۱۹	آیا خوردن ، نوشیدن ، جویدن ، سیگار کشیدن در آزمایشگاه ممنوع می باشد؟	
۲۰	آیا وسایل حفاظتی مناسب (مانند روپوش ، دستکش مخصوص و ..) استفاده می شود؟	
۲۱	آیا یخ های خشک و Pad های فریزر و غیره که برای حمل نمونه ها استفاده شده است جهت فعالیت های دیگر استفاده نمی شود؟ ^۴	
۲۲	آیا بر روی صفحات کلید و تلفن هایی که در محوطه آزمایشگاه قرار ندارند بر چسب " تمیز " نصب شده است؟ ^۵	
۲۳	آیا کار با مواد آتش زا و سمی در زیر هود مخصوص انجام می شود؟	
۲۴	آیا اصول Pipetting استفاده می شود؟ ^۶	
۲۵	آیا دستگاه های آزمایشگاهی در صورت آلوده شدن با ماده ضد عفونی کننده مناسب ضد عفونی می شوند؟	
۲۶	آیا دستگاه هایی که نیاز به تعمیر دارند قبل از تعمیر ضد عفونی و تمیز می شوند؟	
۲۷	آیا برنامه ای مدون جهت تمیز و ضد عفونی کردن ماهانه (و هر زمان که آلوده شود) جهت حمام های بخار ، راک های حاوی لوله های آزمایش وجود دارد؟	
۲۸	آیا برنامه ای مدون جهت ضد عفونی کردن میزهای آزمایشگاهی به صورت روزانه وجود دارد ؟ آیا این مواد هر از چند وقت جهت جلوگیری از ایجاد مقاومت تعویض می شوند؟	
۲۹	آیا برنامه ای مدون جهت واکسیناسیون علیه هپاتیت B وجود دارد ؟	
۳۰	آیا وضعیت ایمنی افراد واکسینه شده بررسی می شود و از انجام فعالیت های پرخطر توسط افراد دچار نقص ایمنی جلوگیری به عمل می آید ؟	
۳۱	آیا محلی جهت استقرار وسایل مانند موبایل ،دسته کلید و غیره در آزمایشگاه در نظر گرفته شده است؟	
۳۲	آیا کار با عوامل بیولوژیک بیماری زا در محل مشخص ودر زیر هود مناسب انجام می شود؟	

۳۳	آیا دستورالعمل صحیح کار با هودهای بیولوژیک (از مقدمات تا پایان کار) موجود بوده و رعایت می شود؟	
۳۴	آیا از هاون های شیشه ای استفاده می شود؟ ^۷	
۳۵	آیا نحوه صحیح استفاده از سانتریفوژ آموزش داده شده است و مستندات مربوطه موجود می باشد؟	
۳۶	آیا روش های کاهش میزان آئروسول در هنگام کار آموزش داده شده است؟ ^۸	
۳۷	آیا حد الامکان فعالیتهایی مانند هموژنیزاسیون ، ورتکس ، مخلوط نمودن ، پی پت کردن مواد آلوده و عفونی و جابجایی این مواد و ظروف به دلیل امکان ایجاد آئروسول در زیر هود انجام می شود؟	
۳۸	آیا اتوکلاو و سایر وسایل آلودگی زدا موجود می باشد؟	
۳۹	آیا ضایعات حاوی عوامل بیماری زا به وسیله مواد ضد عفونی کننده یا اتوکلاو آلودگی زدایی می شود؟	
۴۰	آیا آموزش لازم در خصوص تمیز کردن آلودگی زدایی ، استریزاسیون تجهیزات آزمایشگاهی و کار با اتوکلاو داده شده است؟	
۴۱	آیا هماهنگی های لازم با بیمارستان در صورت مواجهه افراد با خون ، سرم از نظر درمان و پیشگیری انجام شده است؟	
۴۲	آیا ضایعات بیولوژیک جمع آوری و بر اساس مقررات ، جداسازی ، بسته بندی و دفع می شوند؟	
۴۳	آیا تمام ضایعات بیولوژیکی در کیسه های پلاستیکی مخصوص biohazard قرار می گیرد؟	
۴۴	آیا ضایعات تیز و برنده در Safety box جمع آوری می شوند؟	

۱- در محل های نمونه گیری از بیمار که سینک شستشوی دست وجود ندارد از مواد ضد عفونی کننده مانند سیدارین (cidarinse) برای شستشوی دست استفاده شود.

۲- در هنگام کار با بعضی از باکتری ها و ویروس ها مانند فرانسیلا ، پرسینیا و ویروس هپاتیت C و B باید از عینک محافظ استفاده شود.

۳- کیسه های پلاستیکی Ziplock یا کیسه های پلاستیکی مناسب می باشند.

۴- استفاده از یخ های خشک و Pad های فریزر که جهت حمل نمونه ها استفاده شده است مجاز نمی باشد ، زیرا دارای خطر بالقوه هستند.

۵- اینگونه دستگاه ها باید از دسترس پرسنل آزمایشگاه و متصدیان حمل نمونه ها دور نگه داشته شود. در مواردی که افراد فوق نیاز به استفاده از این تجهیزات را دارند ، باید قبل از دست زدن به صفحه کلید و دستگاه های مشابه ، دستکش های خود را درآورده و دستان خود را بشویند برای استفاده از تلفن ها و صفحات کلیدی که بر روی آنها بر چسب " آلوده " نصب شده است .شامل تمام صفحات کلید آزمایشگاهی و دستگاه های تلفن مورد استفاده متصدیان حمل مواد خطر زای بیولوژیک باید حتما "دستکش به دست داشت.

۶- برای مثال جهت Pipetting از دهان نباید استفاده شود.

۷- هاون های شیشه ای نباید استفاده شود مگر آنکه در محفظه پلی پروتئین باشند و هنگام استفاده یک گاز آغشته به مواد ضد عفونی کننده در بالای هاون گذاشته شود و برای جلوگیری از ایجاد آئروسول پس از قرار دادن محتویات چند دقیقه صبر کنید سپس از هاون استفاده کنید.

۸- نکاتی مانند pipeting صحیح ، نپاشیدن قطرات روی سطح سخت با فشار ، تمیز کردن سدیم قطرات با گاز آغشته به ضد عفونی کننده ، استفاده از ظروف درب دار در هنگام ورتکس ، استفاده از خرد کردن و مخلوط کردن، در هنگام انتقال مایعات ،عدم ایجاد حباب.